

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

Робоча програма навчальної дисципліни

РЕЛІГІЯ І КУЛЬТУРА

26.168

I семестр, 1 рік навчання

Навчально-науковий інститут соціально-гуманітарного менеджменту

Кафедра філософії та культурного менеджменту

03 Гуманітарні науки; 033 Філософія;

Рівень освіти: перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Практична філософія»

Викладач:	Петрушкевич Марія Стефанівна, доктор філософських наук, доцент кафедри культурології та філософії maria.petrushkevych@oa.edu.ua
Кредити та кількість годин:	3 ECTS; 90 годин: 26 год. лекційних, 20 год. семінарських та 44 год. самостійна робота; залік Заочна: 90 годин: 4 год. лекційних, 6 год. семінарських та 80 год. самостійна робота; залік
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова навчання:	Українська
Форма навчання:	очна (денна), заочна

I. Опис навчальної дисципліни

Релігія є одним із ключових феноменів культури. Суспільні, економічні, політичні трансформації у будь-якому суспільстві та у будь-який історичний період пов'язані із релігійними віруваннями та релігійним світоглядом, тому розуміння соціокультурних змін неможливе без знання основ релігійних вчень. Навчальна дисципліна пропонує у хронологічному порядку розглянути основи давніх, національних, світових релігій та нерелігійні вчення. Увага акцентується як на історичних та культурних передумовах виникнення конкретної релігії, так і на особливостях віровчення, основних принципах та пантеоні. Розглядаються питання закоріненості релігійного вчення у культурну традицію, а також вплив на сучасні релігії та популярну культуру ранніх форм релігійності: магії, фетишизму, анімізму, тотемізму, землеробських культів, шаманізму. Серед історичних давніх релігій аналізуються хетська релігія, фрігійська релігія, сирійсько-фінікійська, халдейська, шумерська релігія, вавилонська релігія, єгипетська релігія, грецька та римська релігія, кельтська, скандинавська, слов'янська релігія. Цікавий і дуже важливий блок пов'язаний із східними національними релігіями: ведизмом, індуїзмом, брахманізмом, сикхізмом, джайнізмом, конфуціанством, даосизмом, синтоїзмом, зороастризмом, маніхейством, іудаїзмом. Проте, основна увага у курсі зосереджена на світових релігіях, як

найбільш представлених у світі та Україні. Також розглядається зв'язок релігії із правом, наукою, мистецтвом, вільнодумними рухами. Смисловим завершенням є аналіз неорелігій, аналіз конфесійних особливостей християнської символіки.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – ознайомлення із основними віхами та соціокультурними аспектами виникнення, розвитку та становлення світових, національних, світських та неорелігій. Студенти ознайомляться із особливостями культової та догматичної практики, основними філософськими та теологічними ідеями релігійних вчень.

Завдання курсу – розвинути та набути такі компетентності як:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- Здатність до розуміння предметної сфери та професійної діяльності.
- Здатність до індивідуальної роботи.
- Здатність усно та письмово спілкуватись державною мовою.
- Здатність усно та письмово спілкуватись англійською мовою у різних комунікативних ситуаціях.
- Здатність визначати характер, зміст, матеріальну та духовну цінність культурних об'єктів як у вітчизняному, так і світовому контексті.
- Здатність розуміти джерела (писемні, речові, візуальні) й закономірності культури в їх виняткових соціальних, економічних, політичних, релігійних, естетичних та гендерних аспектах.
- Здатність дотримуватися стандартів професійної етики та міжкультурної комунікації.

III. Результати навчання

- Вміти виявляти ознаки релігії у культурних феноменах
- Знати історичні аспекти розвитку світових релігій
- Знати основні релігійні тексти світових та національних релігій
- Вміти користуватися та критично оцінювати електронні джерела, що стосуються релігійних вчень
- Вміти виявляти та інтерпретувати символічну складову релігії
- Знати структуру релігії як культурного феномена, періодизацію та класифікацію релігій
- Вміти виділяти із секулярних феноменів релігійну складову
- Знати характеристики світових та національних релігій
- Розрізняти догматичні особливості течій та напрямків релігій
- Володіти інформацією про священні мови світових та національних релігій
- Володіти тезаурусом релігієзнавчої науки
- Вміти презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію
- Аналізувати релігійні та міжрелігійні конфлікти, їх причини та можливі наслідки
- Аргументувати важливість конструктивного зв'язку держави та церковних організацій
- Вміти аналізувати вплив релігії на розвиток новоєвропейської та сучасної культури
- Критично осмислювати релігійні події

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни	Вид навчального заняття
---	-----------------	-------------------------

1	Феномен релігії	Лекція (2 год.)
2	Походження релігії	Лекція (2 год.)
3	Ранні форми релігійності	Лекція (2 год.)
4	Трансформація ранніх форм релігійності у сучасній культурі	Семінарське (2 год)
5	Давні релігії	Лекція (4 год.) Семінарське (2 год)
6	Східні національні релігії	Лекція (4 год.) Семінарське (2 год)
7	Світові релігії	Лекція (2 год.) Семінарське (6 год)
8	Різноманіття неорелігій. Представленість неорелігій в Інтернеті	Лекція (4 год) Семінарське (2 год.)
9	Релігія та вияви духовної культури	Лекція (2 год)
10	Символіка християнської культури	Лекція (4 год)
11	Контрольна робота. Конфесійні особливості християнської символіки	Семінарське (2 год.)
12	Символіка християнської ікони	Семінарське (2 год.)